

Naše DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

Leto II. — Štev. 6

Izhaja štirinajstredno

Ptuj, 24. marca 1949

Mesečna naročnina din 6.—

Cena din 3.—

V ptujskem okraju

bodo 27. marca volitve v sekretariate osnovnih frontnih organizacij

V nedeljo 27. marca t. l. bodo na celotnem področju ptujskega okraja razen na področju MLO Ptuj volitve v sekretariate vaških odborov OF.

Rabne surovine vrnimo industriji

V soboto, 19. marca 1949 je začelo v vsej državi množično zbiranje kovinskih, steklenih, papirnatih in platenih predmetov, ki so doslužili in so odloženi ali zavrženi, da bodo vrtni industriji v ponovno predelavo kot surovina.

Na področju celotnega ptujskega okraja je brezdomno malo gospodarjev in gospodinj, ki ne bi imeli pri hiši predmetov iz železa, bakra, aluminija, bronca, medenine, svince, stekla, ročevine, kosti, krpa in papirja. Predmeti raznih oblik, moči in namena ležijo kot nerabna ropotija in v drvarnicah, na podstrešjih, šrambah in skladiščih, za ograjami, na smetiščih, skratka povsod, kje je mesto za nerabne stvari in odpadke. Rja, plesen in gniloba uničujejo po vsej državi neštete vagone surovin milijardnih vrednosti.

Podjetje »Odpad« je ves čas obstojalo zbralo v svoje skladišče v Ptuj v vagone kovinskih izdelkov raznega izvora, oblik in teže. Može so naložili na voz, kar je bilo pri hiši nerabnega in so ga dobljeni denar kupili, kar je bilo doma potrebno.

S kupi starega železa in drugih kovin je rastele tudi kup surovin. Martinarne so prej opravile z zlitem železom surovine kot z rudo. Proces je bil krajši in cenejši. Steklena črepanja so se hitro spremenila v tekočo maso za nove steklenice, šipe in drugo. Zbrani odpadki so ponovno postali vredno blago, surovine za domačo industrijo. Za nove stroje je bilo mogoče dati v inozemstvo več rude, nove devize so dale nove možnosti mednarodne trgovine.

Frontni člani so pomagali pri izvedbi raznih akcij, ker so bili prepričani, da vršijo naloge v korist napredka. Zbiranje predmetov, ki ljudem niso potrebni, je akcija, ki zahteva od posameznikov le malo razumevanja in preudarnosti, za družbeno produkcijo pa pomeni pridobitev zaloge surovin milijardne vrednosti, ki se bodo skozi kratek proces predelane vrnilo v službo delovnega ljudstva.

Zbiranje bo trajalo vse do konca leta. Krepka organizacija akcije, karizmatično vodstvo, primeren nastop napram ljudem in odprava zbranih predmetov na zbirni cilj, so enostavni pogoji, potem katerih bo mogoče doseči viden uspeh.

Zastopniki množičnih organizacij tvorijo posebne štabe, ki sprejemajo plane in obveznosti posameznih frontovcev, odražajo skladišča za zbrane predmete in izdelujejo plane prevozov.

Da bomo ustvarjali, kar potrebujemo, spravimo od hiše, kar ni več za rabo. Tako bo napravil vsakdo v ptujskem okraju, ki se zaveda političnega in ekonomskega pomena frontne pomoči industriji.

ki bo na čelu združenih članov OF iniciator aktivnosti dela, upornega obvladovanja težkih in organiziranja čim hitrejšega tempa v izvrševanju nalog. Te volitve bodo obenem potrditev nujnosti, da stopijo novozvoljeni funkcionarji na vodilno mesto odločnih borcev za socializem, ki so se vključili v OF in v napredu nove družbene ureditve zato, da bi se z združenimi močmi rešili vseh oblik izkoriščanja, da bi se gospodarsko in kulturno dvignili, da bo njihovo življenje sproščeno vse navlake preteklosti, primitivne borbe za osnovne življenjske pogoje in medsebojne gospodarske razdrobljenosti.

Pomoči v tej smeri ni mogel nuditi delovnemu ljudstvu del prejšnjih funkcionarjev OF, ki so se bili popolne osvoboditve delavcev in revolucionarnih kmetov iz vseh panog gospodarske in kulturne zaostalosti ali pa so gledali v dvigu njihove zavesti propast vsega, kar je služilo posamezniku za lepo življenje.

Razvoj sam je izvrgel, kar je slabega, napredku nenaklonjenega in kar ima globoke korenine v preživetih preteklostih. Zakon o prenavljanju močnih sil v telesa družbe delavcev in kmetov se uveljavlja v OF. Člani Fronte ne gledajo več veličine ljudi po površini posestva, kot je to bila svoj čas navada, temveč po veličini razredne zavesti in naklonjenosti razredu delavcev in kmetov. Edino ljudje, ki razumejo težave in življenje delavskih in kmetijskih družin, se ne morejo pomoči tem nikoli izneveriti in so v stanju vršiti vodilne naloge iz programa Fronte. In take ljudi nam morajo dati nedeljske volitve. Sekretariat OF, v katerih bodo še nadalje obsedeli skriti sovražniki načel marksizma-leninizma, bodo ostali suha veja na močnem deblu frontne organizacije.

V vseh, kjer obstaja harmonično sodelovanje med množičnimi organizacijami in kjer se dosledno izvajajo partijske direktive, ne more izostati volilni uspeh.

Na predvolilnih sestankih članov OF se je že odrazil uspeh obveščanja in agitacije za volitve. V referatu o nalogah OF v letu 1949 so člani spoznali nujnost požrtvovalnega dela na vseh sektorjih gospodarske in kulturne dejavnosti. V mnogih vseh so prišli dosežani odbori na jasno, da se niso dovolj potrudili za vključitev vrednih in poštenih ljudi v

OF, ki vanjo spadajo. Še manj pa so se pobrigali za izključitev samo imenskih sopotnikov OF, ki so dejansko po svojem delovnem in osebnem obnašanju nasprotniki progresivnega razvoja.

Kandidatne liste, ki so bile sestavljene na predvolilnih sestankih, so za večino članov OF dokaz, da zaslužijo čast vodstva organizacije OF delavskemu in kmetkemu razredu predani ljudje in to so gotovo delavci, mal in srednji kmetje, ki so pripravljeno voditi borbo proti izkoriščanju in za napredek v našem gospodarstvu.

Sekretariat osnovnih organizacij, ki bodo nastali z volitvami iz 9—15 najboljših članov OF, bodo v vseh ptujskega okraja dovoljno jamstvo za razvoj združenja v družbene ekonomije in kmetijsko-obdelovalne zadruge in da se bo razvijalo življenje po načelih marksizma-leninizma.

Volitve se bodo vršile 27. marca t. l. na frontnih voličnih med 7. in 19. uro in sicer s pomočjo volilnih listov, na katerih so napisana imena kandidatov za člane sekretariatov osnovnih frontnih organizacij. Volilni listek prejme volilec od volilne komisije potem, ko se je izkazal z legitimacijo OF ali LMS in ko mu je volilna komisija preverila njegovo članstvo na podlagi spiska članstva OF. Volilna komisija mora volilcu objasniti, koliko kandidatov lahko voli. Volilec voli na ta način, da prečrta imena kandidatov, ki jih ne voli. Izpolnjene volilne listke oddajo volilci v volilno skrinjico. Vsak volilec lahko črta ime kateregakoli kandidata ali več kandidatov in lahko pripiše ime nekega ali več novih kandidatov.

V nedeljo 27. marca t. l. bodo dokazali člani volilnih kolektivov skupaj z dosežanimi vodstvom Fronte, koliko truda so vložili za uspešno izvedbo volitev, volilci sami pa s svojo polnoštevilno udeležbo svojo povezavo z OF in skladnost z njenim programom.

Da bo Okrajna volilna komisija OF (telefon št. 91, 109, 143 in 168) v Ptuj obveščena ob 8., 10., 12., 14. in 16. uri o stanju na voličnih in doseženih uspehih, si morajo volilne komisije za 27. marca t. l. zagotoviti možnost telefoniranja na najbližjih telefonih, sicer pa organizirati kurirsko službo za povezavo med voličem in telefonsko postajo. Zavezanik o zaključku volitev mora biti še isti dan predan Okrajni volilni komisiji.

Delegati ptujskega okraja za III. kongres LFJ v Beogradu

Na okrajni predkongresni konferenci delegatov OF dne 13. marca t. l. so bili soglasno izvoljeni za delegate ptujskega okraja za III. kongres LFJ tovariši: dr. Jože Potrč, član CK KPS in kandidat CK KPJ ter član Glavnega odbora OF Slovenije, Bratko Ivan, član CK KPS, Kveder Dušan, generalajnant, Grden Lovro, org. sekretar CK KPS, Rubin Ljudmila, članica kmet. obdel. zadruge iz Grajene, Bajt Ludvik, član kmet. obdel. zadruge »Osojnik« v Štuhin in Segula Jožef, delavec-udarnik iz tovarne v Slnišču.

Konferenca se je vršila v lepo okrašeni dvorani Titovega doma ob prisotnosti tov. dr. Potrča Jožeta, org. sekretarja OK KPS tov. Grdena Lovra, članov okraj. odbora OF in nad 420 novoizvoljenih delegatov iz vseh predelov ptujskega okraja. Konferenci so čestitali pionirji okrajnega štaba ter izročili darilo.

Uvodni in zaključni referat je imel tov. dr. Potrč. V kratkih in razumljivih besedah je predložil udeležencem konferenca važnost enotnosti delovnega ljudstva Jugoslavije, medsebojne povezave potom programa OF in navezanost na vodstvo KPJ. Prikazal je težave, ki jih povzročajo pri izvajanju petletnega plana vodstva držav ljudske demokracije po objavi resolucije Informbiroja. Z vsemi sredstvi propagande poskušajo ločiti Partijo od Tita. Radi sprejemamo kritiko bratskih KP, pravico pa imamo od njih zahtevati, da govorijo resnico o našem delu. Vse, kar imamo, je ustvarjalo in še ustvarja naše delovno ljudstvo pod vodstvom KPJ. Sil napredka v svetu ni moglo ustaviti. Nova Jugoslavija predstavlja sestavni del teh sil, zato tudi v njej ni mogoče ustaviti napredka, izvajanja petletnega plana in razbiti povezanosti množic s Partijo in njenim vodstvom.

Glede industrializacije naše države in glede gospodarske politike na vasi je dejal, da ni linija KP v tem, da bi de-

krita izvajanja tov. dr. Potrča kot vzpodbudo in direktivo za bodoče delo.

Referat predsednika okr. odbora OF tov. Belšaka Franca, org. sekretarja OK KPS tov. Grdena in okraj. sekr. OF tov. Berginca Petra so prikazali delegatom težave in uspehe dosežanega družbeno-političnega dela ter direktive za nadaljnje razvijanje množične delavnosti v mestu in na vseh ptujskega okraja.

Diskusija je bila v zvezi z vsemi referati zajeta predvsem na problemih širjenja in čiščenja frontnih vrst, razvoja združništva, na pojavih mlačne delavnosti poedinih frontnih odborov in premalega razumevanja za sodelovanje žen na vseh poljih gospodarskega in kulturnega dogajanja.

Tako je n. pr. delegat OF iz Gorcedo iznesel vprašanje prostovoljne priključitve zemlje Prejac Marije k tamk. vinogradniški obdelovalni zadrugi in njenih zahtev odškodnine oz. najemnine za to zemljo. Imenovana ne more več sama gospodariti, ker je v letih in živi v Ptuj na Zg. Bregu. Zato je prepustila svojo že od lanskega leta precej zanemarjeno gospodarstvo zadrugi. Za izkoriščanje te zemlje zahteva od zadruge letno 900 litrov vina, 50 litrov žganja, 2500 kg sena, 48 kub. metrov drv in 4 voze listja, vse dostavljeno na dom. Imenovana je imela možnost pristopiti k zadrugi s premoženjem kot članica ter bi kot taka uživala ugodnosti, ki jih ustvarjajo zadruge za svoje člane, ki so v letih, da dostojno preživijo in jih ni treba skrbeti za jutrišnji dan, tako pa je

hotela ustvariti navadni najemniški odnos, ki bi ji dal možnost prodajanja pridelkov po prostih tržnih cenah ter bi si ustvarjala boljše življenjske pogoje, kakor jih imajo delovni člani zadruge.

Delegat iz Markovcev tov. Simonič je v diskusiji kritiziral upravo za gradnjo združnih domov, da so propustile tako dragoceni čas preko zime in niso pripravile materiala, ki bi ga lahko sedaj uporabljale pri gradnji združnih domov.

Delegatinja iz Ptuja tov. Kanclerjeva je podčrta vlogo žen mesta in vasi pri gradnji socializma in velike prednosti praktičnega sodelovanja žen v vseh vprašanih gospodarstva ter je apelirala na delegate iz vasi, da podprejo volitve čim več žen v sekretariate osnovnih frontnih organizacij na dan volitev 27. marca t. l.

Delegat tov. kap. Pešič iz Ptuja je prikazal delegatom vlogo JA v razvoju združništva in industrializacije v naši državi.

K diskusiji so se oglasili mnogi delegati in prikazali praktične primere frontnega sodelovanja pri izvajanju naših zakonov, setvenih priprav, delovne sile, gradnje združnih domov in drugo. Diskusija je bila zelo živahna in stvarna.

Odgovore na diskusijo so dali tovariši Belšak, Grden Lovro in Živic Jože ter tov. dr. Potrč v zaključnem referatu.

Ob koncu konference so bile sprejete resolucije za CK KPS, Pokrajinski odbor OF za Slovensko Koroško, za Centralni odbor LFJ in izvršni odbor OF Slovenije.

Skupščina OLO Ptuj je potrdila proračun za leto 1949

V Ptuj se je 10. marca t. l. vršilo v Titovem domu III. redno zasedanje Okrajnega ljudskega odbora, ki so ga udeležili org. sekretar OKKPS tov. Lovro Grden, poslanca tov. Rezika Bohinc in tov. Franc Simonič, člani IO OLO in večina delegatov.

Na zasedanju so bila dana poročila Izvršnega odbora OLO o izvršitvi plana v letu 1948. Sprejet je bil proračun za leto 1949 in izvoljen novi izvršni odbor OLO. Skupščina je odstavila nedelavne člane sveta sosodnikov in na njihova mesta izvolila nove.

V referatih, ki so jih podali predsednik IO OLO tov. Belšak, podpredsednik tov. Petrovič Janez, poverjenik za finance tov. Donaj in predsednik Okrajnega ljudskega sodišča tov. Rubin Maks, so bili skupščini predloženi rezultati lanskega gospodarskega in kulturne dejavnosti v ptujskem okraju, kritika pomanjkljivosti in perspektiva za bodoče delo.

Org. sekretar OP KPS tov. Grden in poslanca tov. Bohinčeva ter tov. Simonič so dali razlago razvojnega stanja in političnega položaja v naši državi v zvezi s stališčem vodstev Partij, ki so članice Informbiroja ter v zvezi s tem nastalimi gospodarskimi pogoji za izvedbo našega petletnega plana.

Ko je podal tov. Simonič kritiko organizacijskih pomanjkljivosti v zvezi s skupščino in glede dela na poedinih gospodarsko-kulturnih sektorjih, je prešel na vprašanje odnosov voditeljev držav ljudske demokracije napram FLRJ in med drugim dejal:

»Vodstvo KPJ s tov. Titom na čelu je bilo na liniji izvajanja načel marksizma-leninizma v času narodnoosvobodilne borbe, ko je bilo potrebno mobilizirati delovne množice za borbo za uničenje človeštva izpod fašističnega nasilja in je ostalo na isti liniji tudi po vojni, ko je potrebno reševati narode Jugoslavije iz pomanjkanja in opustošenja, iz poveljnih težav in iz kulturne zaostalosti, s pomočjo domačih bogastev in možnosti ter ob upravičeno pričakovani pomoči vodstev držav ljudske demokracije. Po resoluciji Informbiroja so nam odrekli to pomoč, česar nismo mogli pričakovati. Namesto pomoči skušajo z vsemi agitacijskimi in propagandnimi sredstvi ločiti vodstvo KPJ od ljudstva in obratno. Povsod nam delajo težave in očitke, da se nagibamo na zapad, da dopuščamo kulakom možnost bogatitve itd. Ker ne poznamo volje naših narodov do napredka, so si domisljajali, da bodo z gospodarskimi sredstvi prisilili naše delovno ljudstvo na kolena pred dovršitvijo nalog petletnega plana. Od pričakovanja pomoči smo orešili na lastne možnosti in moč. In smo z izvedbo plana za 1948 dokazali, da smo sposobni delati in dosegati uspehe tudi brez pomoči. Četudi ob sestavi petletnega plana nismo predvidevali težav, ki jih sedaj prenašamo, smo vendar ob veliki požrtvovalnosti naših delavcev in poštenih kmetov prestali izpit zrelosti pred vsem naprednim svetom. Na vseh izvajamo pravo gospodarsko politiko. Naši kmetje spoznavajo veličino načel marksizma-leninizma, spekulanti pa resnost in strogost naših ukrepov, s katerimi jih prisiljujemo drugbe za drugim na kolena. Zadržano gibanje zavzema vedno večji obseg. V tovarnah in obratih od-

krivamo vedno nove udarnike, racionalizatorje in novatorje. V naše šole odhajajo vedno več mladine z dežele. To so dokazi, da se pri nas ljudstvo dviga iz zaostalosti, da se trudi doseči kulturno raven, ki bo odgovarjala stopnji razvoja socializma v svobodni Jugoslaviji. Vedno bomo radi sprejemali nasvete bratskih Partij, ne moremo pa dovoliti, da bi poedinci klevetali, kar je za naše ljudi sveto in plačano s krvjo.

Z burnim ploskanjem je skupščina potrdila pravilnost poti vodstva KPJ ter prešla na nadaljevanje dnevnega reda.

Poverjenik za finance tov. Donaj je obrazložil proračun za 1949 v sedečem:

Predno začnemo razpravljati o predlogu okrajnega proračuna za leto 1949, vas moram opozoriti na to, da je bil državni proračun po zvezni skupščini prvič po osvoboditvi pravočasno sprejet in odobren ter ni bilo odlašanja, kakor se je to dogajalo prejšnja leta, kar je imelo škodljive posledice za naše gospodarstvo.

Pravočasno sprejetje in odobritev vseh državnega proračuna za 1949 nam dokazuje, da smo že premagali temeljne težave v planskem gospodarstvu ter nam je tako uspelo obvladati način planske socialistične graditve. V procesu izvrševanja vseh planskih nalog smo prav gotovo pridobili mnogo izkušenj, ki nam bodo koristile pri izvrševanju nalog v tem letu in istočasno služile za odpravo pomanjkljivosti in napak, ki smo jih delali v preteklosti.

Ko smo lani premagovali notranje težave, smo naleteli tudi na nepričakovane težave od zunaj, ki so nam jih povzročili in delali z vseh strani z namenom, da bi nam preprečili uresničitev našega petletnega plana in s tem graditev socializma v naši državi. Kljub vsem nastalim težavam smo dokazali, da smo zaradi visoke zavednosti in požrtvovalnosti naših delovnih ljudi zmorni z lastnimi silami zgraditi socializem v državi in da bomo izpolnili ter celo presegli postavljene nam petletni plan, kar nam služi v dokaz, da smo kljub velikim in ogromnim težavam in oviram celo s strani demokratičnih držav dosegli, oziroma celo presegli v drugem letu naše prve petletke zadane in postavljene si naloge s 104%.

Ko predlagamo okrajni skupščini v razpravo in odobritev predlog okrajnega proračuna za leto 1949, si na kratko ogledamo republiški proračun za leto 1948. Proračun za leto 1948, ki je doletel 4.818.675.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov, smo uresnili v višini 6.529.130.000 din, kar pomeni, da smo dosegli presežek 1.710.459.000 din nad določenim planom. Tako prekoračenje plana smo dosegli predvsem zaradi tega, ker je bil ob spreminjenih pogojih za naše lokalno gospodarstvo vključen v proračun kot novi dohodek tržni dobiček lokalnega gospodarstva, ki bo v letošnjem proračunu kot samostojna postavka predstavljal še važnejši vir naših proračunskih sredstev.

Če primerjamo predlog okrajnega proračuna za leto 1949 z okrajnim proračunom za leto 1948, vidimo, da je znašal okrajni proračun za leto 1948 39.352.000 dinarjev in da znaša letošnji predlog okrajnega proračuna 62.949.000 din.

(Nadaljevanje na 2. strani)

O proračunu OLO Ptuj za 1949

(Konec)

Dohodki in izdatki 1948

Predno bi prešli na podrobno razpravljanje letošnjega proračuna, želimo pojasniti, kako je bil izpolnjen naš lanski plan dohodkov in izdatkov.

Od predvidenih dohodkov . . . 39.352.000
je bilo doseženih lanske l. . . 49.067.894
Presežek doh. znaša torej . . . 9.715.894
ali v procentih izračunano — plan dohodkov smo izpolnili 124%. To se mi zdi zelo pomembno, ker nam številke pokažejo, da se pri planiranju dohodkov nismo zmotili in da je bilo naše finančno planiranje, ki je sestavni del petletnega plana, realno.

Vseh proračunskih izdatkov je bilo 48.287.000 din. Čisti proračunski presežek za prenos v leto 1949 znaša 780.894 dinarjev.

Z 92% smo izpolnili lani plan izvenproračunskih dohodkov in izdatkov, t. j. lastno financiranje podjetij, ki je znašal 17.500.000 din.

Proračun za leto 1949 je za 52% višji od lanskega

Predloženi letošnji proračun je za 52% višji od lanskega. Prvotni naš predlog je bil celo 100% višji od lanskega proračuna. To pa zaradi tega, ker so posamezni uradi in ustanove predložili previsoke zahteve in ker niso znali pravilno oceniti svojih potreb in ker niso upoštevali osnovnih nalog v odtičnem tretjem letu naše petletke.

V glavnem je zvišan naš letošnji proračun veled prenoša kreditov iz republiškega v okrajni proračun — izplačevanje učnega osebja osnovnih, srednjih in strokovnih šol ter vzdrževanje republiških in zveznih cest. Za redne potrebe se krediti niso mnogo zvišali, nasprotno so zlasti pri izdatkih ožje administracije znatno znižani, 10—15%, to pa zaradi poostrene štednje v administraciji, da se dobi čim več materialnih in finančnih sredstev za druge koristnejše namene, to je za investicije za kapitalno izgradnjo, za izgraditev težke industrije, ki nam daje pomole za večji razvoj ostalega gospodarskega delovanja.

Republiška vlada nam je prenestila 50% zaostale in 40—57% tekoče dohodnine

Med dohodki, ki so planirani v letošnjem proračunu, zavzema prvo mesto participacija na dohodnini, in sicer dve tretjini vseh dohodkov. Republiška vlada nam je odstopila 50% zaostankov na dohodnini in 40—57% na tekoči dohodnini. Zaradi tega bo naša glavna skrb, da poberemo čim več davka na dohodek. Čim več bomo pobrali, tem večji bo naš delež in tem lažje bomo izvrševali svoj proračun.

Tržni dobiček kot novi dohodek

Novi dohodek bo v letošnjem proračunu tržni dobiček lokalnega gospodarstva, od katerega pričakujemo, da bomo dosegli 6.000.000.— din.

Ta nova vrsta dohodka je uvedena letos, da se da ljudskim odborom možnost čim bolj zadovoljiti svoje potrebe. Saj se bo že v izpolnjevanju plana tržnega dobička videla njihova gospodarska delavnost in sposobnost.

S prodajo proizvodov na višjih komercialnih cenah bodo prešla denarna sredstva, nabrana največ od spekulativov na vasi, preko tega dobička v proračun bodo tako služila potrebam skupnosti.

Dobiček gospodarskih podjetij gre v poseben fond za financiranje lokalnih investicij. Za okrajni proračun je planiran samo 10% kontrolni znesek v znesku 948.000 din.

Visoka postavka je še dohodek uradov in ustanov v znesku 6.000.000 din, h kateremu dohodku prispeva največ bolnica v Ptuj.

Planirani izdatki za leto 1949

Skupni izdatki 62.949.000 so razdeljeni na posamezne dele:

- I. del: investicije 2.960.000 din;
- II. del: izdatki za prosveto in ljudsko kulturo 19.660.000 din;
- III. del: izdatki za socialno-zdravstveno zaščito 15.730.000 din;
- IV. del: izdatki za državno upravo 21.799.000 din;
- V. del: Rezerva 2.900.000 din.

Investicije

I. del proračuna izdatkov so proračunske investicije 2.960.000 din in predstavljajo samo 4% proračuna. Če pa upoštevamo še lastno financiranje, t. j. investicije, financirane iz dobička in amortizacije, znašalo letošnji investicijski krediti 13.590.000 din.

Investicije, ki se bodo letos krile iz okrajnih proračunskih dohodkov, so napram letu 1948 mnogo višje. To na iz razloga, ker je težišče vseh proračunskih investicij letos v zveznem proračunu, zaradi graditve težke industrije, mehanizacije rudarstva, vojaške industrije in železniškega prometa.

Prosveta in kultura

Izdatki za prosveto in ljudsko kulturo so predvideni za 19.660.000 din ali 31% vsega proračuna. Napram letu 1948 so izdatki za te namene letos 100% višji in to zaradi prenosa nalog iz republiškega na okrajni proračun. Visok procent (31%) do celotnega proračuna kaže skrb oblasti za kulturni razvoj našega ljudstva, kajti novi red je mogoče graditi le z istovrstnim dvigom kulturnega nivoja delovnega ljudstva. V tem delu so novi izdatki za predvojaško vzgojo in povišani krediti za razne tečaje, ki jih je okrajni ljudski odbor že priredil in ki se bodo še vršili, kakor tečajji za odbornike krajevnih ljudskih odborov, ljudske in delavske inšpektorje.

Socialno-zdravstvena zaščita

Za socialno-zdravstveno zaščito je letos predvidenih 15.730.000 din, t. j. 25% izdatkov okrajnega proračuna. Napram

letu 1948 so ti izdatki povišani skoraj za 50%. S povečanjem oddelkov se je razširila bolnica, v letu 1948 se je otvoril Dečji dom in na novo se ustanovljajo Dečje jasi. Skoraj 100% s opovišani krediti za socialno podporo od lanskih 1.700.000 din na 3.150.000 din.

Državna uprava

Najvišji odstotek okrajnega proračuna odpade letos na izdatke državne uprave 21.799.000 din ali 34,5% vsega proračuna. Tu so planirani vsi izdatki za vzdrževanje cest tako okrajnih, republiških in zveznih in skupnem iznosu 10.200.000 din. In če izvzamemo te izdatke, ki so bili v preteklem letu planirani v I. delu proračuna — investicije — je zvišanje napram letu 1948 malenkostno, kljub temu, da so prenešene nekatere nove naloge v administracijo in kljub zvišanju poverjeništev od 9 na 13 V odtičnem letu našega petletnega plana je nujno potrebna tudi borba proti preobsežni administraciji in borba za znižanje upravnih stroškov. Zvezni in republiški finančni zakon predpisujeta 10% znižanje odobrenih izdatkov v administraciji. Ta predpis bomo izvedli tudi v okrajnem proračunu po posebnem načrtu.

Proračuni krajevnih ljudskih odborov.

Globalna vsota, v okviru katere bodo morali krajevni ljudski odbori sestaviti svoje proračune, znaša 13.500.000 din. Ta vsota je napram letu 1948 zvišana za 2.500.000 din ali za 22%. S povečanjem izdatkov upamo doseči, da bodo krajevni ljudski odbori v letu 1949 lažje in uspešneje izvajali svoje naloge. Če pogledamo po zaključku proračunskega leta 1948 finančno poslovanje krajevnih ljudskih odborov, vidimo, da so se premalo brigali za svoja finančna sredstva. Glavni vir dohodkov jim je bila še vedno udeležba na okrajnih dohodkih. Participacija na davku na dediščine in darila, na zaostali in tekoči dohodnini jim je nudila najlepšo možnost, da si ustvarijo dovolj finančnih sredstev za redne potrebe in celo za izredne potrebe v obliki dodatnega proračuna, ako bi ustvarili presežke v svojih dohodkih. Veliki zaostanki na dohodnini pa so dokaz, da si presežka dohodkov s pravnimi pobiranjem raznih davščin niso znali ustvariti, nasprotno, precej krajevnih odborov je bilo, ki so morali za kritje potreb po rednem proračunu prositi okraj za dotacijo. Jasno je, da bodo morali krajevni ljudski odbori v letu 1949 spremeniti svoje odnose do finančnih nalog ter jim posvetiti vso potrebno pozornost. Gledati bodo morali, da bodo razvili svojo gospodarsko dejavnost ter da bodo prejemale glavna sredstva za kritje svojih finančnih potreb iz svojih podjetij ali z uvedbo krajevnega samoprispevka.

Globalni znesek, ki ga je ministristvo za finance določilo za krajevne ljudske odbore, je s finančno odločbo porazdeljen na posamezne krajevne ljudske odbore.

Kljub temu, da bodo proračuni krajevnih ljudskih odborov letos višji od lanskih, ne bodo mogli krajevni ljudski odbori z nanje odpadajočimi sredstvi izvršiti posameznih važnih nalog, ki se bodo med letom marsikje pojavile, ker se krajevni ljudski odbori še vedno premalo zanimajo za lastne gospodarske probleme, kar nam dokazuje njihov odnos do samoprispevka in do ustanavljanja krajevnih gospodarskih podjetij.

Odkrivanje krajevnih materialnih rezerv

Samoprispevek je uveden iz razloga, da bi spodbudili samoiniciativo na terenu, da bi mobilizirali skrite krajevnne materialne rezerve in da bi tako izven rednega proračunskega poslovanja prispevali k izboljšanju gospodarskega stanja na terenu. Marsikje na vasi je potreben preprost lesen most, vodnjak, pot in drugi objekti, ki bi vsi pripomogli k dvigu gospodarske moči in ki bi jih bilo mogoče napraviti s pravilno porazdelitvijo bremen in nalog. Kljub temu še nimamo krajevnega ljudskega odbora, ki bi se resno lotil teh vprašanj. Zato je tudi uredba o samoprispevku na področju okrajnega ljudskega odbora do danes ostala mrtva črka, ki pa ji bo treba letos dati polno življenje. Kajti samoprispevek je soliden vir dohodkov, ki ga je mogoče pravilno porazdeliti in pri plačevanju dobro kontrolirati, istovrstno pa prav tako pomaga v veliki meri pri izvedbi diferenciacije na vasi.

Ustanavljanje krajevnih gospodarskih podjetij

Prav tako važen moment za ustvarjanje potrebnih finančnih sredstev je ustanavljanje krajevnih gospodarskih podjetij. Krajevni ljudski odbori morajo dobro poznati razmere in teren v kraju. Poznati morajo svojo gospodarsko moč, plansko neizrabljene vire surovin, ki bi lahko koristile razvoju lokalne dejavnosti, pogoje za razvijanje gospodarske dejavnosti, strukturo kmečkih gospodarstev, bogastvo svojih tal itd. Predvsem morajo ustanovljati nova ali razvijati že ustanovljena gospodarska podjetja, ki so obče koristna in ki bodo izkazovala tržne dobičke, dosežene s prodajo svojih proizvodov po višjih komercialnih cenah. Tako bodo denarna sredstva akumulirana v glavnem od spekulativnih elementov na vasi iz prodaje pridelkov po višjih cenah, prešla preko tržnega dobička v okvir proračuna in bodo tako služila skupnim potrebam vseh delovnih ljudi.

KLO-ji bodo vršili kontrolo nad izterjavo davkov

Krajevni ljudski odbori bodo morali v tem letu prevzeti odgovorno nalogo pri davčni odmeri. Lani se je sama odmera razvijala s pomočjo krajevnih davčnih komisij, ki so ugotovljale višino dohodkov posameznim davčnim zave-

zancem. S tem smo zagotovili večjo točnost odmere in pravilno diferenciacijo med kmeti, ki imajo tržne presežke in tistimi, ki komaj pridelajo za lastne potrebe. V tem letu bodo morali prevzeti krajevni ljudski odbori tudi izterjavo davkov oziroma pravilneje rečeno kontrolo nad pravočasnim plačevanjem davkov, ker ljudski odbori najlažje ugotovijo plačilno sposobnost posameznih davčnih zavezancev in zato tudi termin, v katerem lahko davčni zavezanec poravnava svojo obveznost. Praktično bodo krajevni ljudski odbori opravljali pobiranje davkov na ta način, da bomo prenesli na nje individualno kartoteko davčnih zavezancev, ki jo zdaj vodi okrajni ljudski odbor in jim s tem ustvarili pregled, kdo je plačal in kdo ne. Slabe plačnike in zamudnike bodo krajevni ljudski odbori opozarjali oziroma če ne bo uspeha, uporabili zoper nje tudi ostrejšje ukrepe.

S pravilno organizacijo dela in s pravnimi izpolnjevanjem spredaj navedenih nalog se bode dvignila v krajevnih ljudskih odborih zavest odgovornosti in zato zavest moči in samostojnosti, ki je imajo pri reševanju lokalnih gospodarskih vprašanj. Na tej podlagi se bo razvilo tudi spoznanje finančnih problemov, ustvarjeni bodo pogoji za pravilno zbiranje finančnih sredstev in za zadovoljevanje lastnih potreb po finančnih sredstvih. Vsekakor bodo za to potrebni napor, odločna volja in zavest, da samo skupni napor ustvarjajo skupno bogastvo. Samostojno finančno gospodarstvo je izraz intenzivnega gospodarjenja z lastnimi viri gospodarske dejavnosti. Zato morajo krajevni ljudski odbori preiti k samostojnemu kritju svojih finančnih potreb, ker le tako se bo lahko presojal njihov gospodarski razvoj, njihova organizacija in volja, da se z vsami močmi pridružujejo in vključujejo skupnim naporom za izgraditve socializma na vasi in tako v vsej državi.

Z dosledno borbo poostrove finančne discipline, s štednjo na vsakem koraku vedno in povsod ter z znižanjem stroškov administracije bomo pri izvrševanju proračuna v letu 1949 dosegli, da bomo izvedli vse postavljene naloge in istočasno dosegli znižanje izdatkov, kar bo v letu 1949 omogočilo prekoračiti plan v odtičnem letu naše petletke. V letošnjem letu smo pred novimi velikimi napor. Uspehi preteklega leta so pokazali, da znamo realno ocenjevati osnovne pogoje za svoje delo. Zato lahko mirno ugotovimo, da so temelji letošnjega proračuna pravilno postavljeni. Storitvi moramo torej vse, da ga izpolnimo, ker bomo s tem prispevali velik delež pri graditvi socializma pri nas. Zato nam jamčita enotnost in visoka zavednost naših delovnih državljani in enotnost naše Komunistične Partije. Zato predlagamo Okrajni skupščini, da sprejme proračun v obliki, kakršen je predložen.

V celoti in v podrobnosti je skupščina potrdila proračunski predlog.

Ostali del dnevnega reda skupščine skupno z referati in diskusijami je bil potrjdetv pravilnosti linije KPJ in njene vodstva s tov. Titom na čelu.

Novoizvoljeni izvršni odbor OLO Ptuj

Zagar Zoran, predsednik;
Bešak Franc, I. podpredsednik;
Živic Jože, II. podpredsednik;
Kovačič Zlatko, tajnik, in

člani:

Adam Franc, Čuček Zinka, Donaj Franc, Kolarič Ciril, Leskovec France, Maver Ivan, Muršec Maks, Petrovič Alojz, Petrovič Janez, Sotlar Jože, Stropnik Lojzka in Vrtnjak Jože.

Na koncu je bila zraven delovnih sklepov sprejeta tudi resolucija Prezidijua Ljudske skupščine Slovenije v Ljubljani.

Novi način varčevanja

Za čim hitrejši razvoj denarnega varčevanja, ki služi kot prispevek k napredku našega narodnega gospodarstva in dviga življenjski standard delovnega ljudstva ter pospešuje izvedbo socializma, je izdala vlada FLRJ novo »Uredbo o hranilnih vlogah« ter s to v zvezi »Pravilnik o poslovanju s hranilnimi vlogami«. Da se nudi možnost varčevanja delovnemu ljudstvu in da bo to varčevanje dobilo res množični značaj, je bila istočasno izdana še »Odredba o ustanovitvi hranilnih blagajin pri gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah«.

Z navedenimi uredbami je naša ljudska oblast ponovno dokazala svojo skrb za narodno gospodarstvo in postavila varčevanju trdne temelje. Za vse hranilne vloge je prevzela vso sigurnost in jamstvo, za kar je podano zagotovilo v nadzorstvu, ki ga vrši država, nad vsem bančnim sistemom, nad plačilnim prometom ter obtokom gotovine. Zato je danes popolnoma odveč bojazen, da bi se na račun vlagateljev lahko okoriščali razni izemalci, spekulante in kapitalisti, ker za slične parazite ni več mesta v naši socialistični državi.

Skrben varčevalec ne bo hranil denarja doma, ter ga s tem odtegoval namenjenemu obtoku, ali pa ga izpostavil njenemu mogočim nevarnostim. Zaveda se, da bo imel korist le od varne naložbe, ki je edinole možna v obliki hranilne vloge. Prednost hranilne vloge ni samo v varni naložbi, temveč še v tem, ker je vloga vsak čas izplačljiva in nudi lep vir dohodkov, saj daje 5% obresti na leto.

Kar se tiče obresti, se nova uredba razlikuje od prejšnje še v toliko, da pozna dvoje vrst hranilnih vlog: vloge, na katere se obresti izplačujejo in še tako zvane »loterijske vloge«, ki sicer ne nosijo obresti, se pa te vloge letno žrebajo ter se lastnikom izplačujejo dobitki iz tega žrebanja. Redne obresti, kot dohodki loterijskih vlog, so prosti vseh davščin in taks. Hranilna vloga sama je

V državah ljudske demokracije

Proračun ZSSR za 1949 I

Kot poroča Tass, je bil na zasedanju Vrhovnega sovjeta ZSSR sprejet zakon o državnem proračunu v SZ za leto 1949.

V proračunu so določeni dohodki v višini 446 milijard in 43 milijonov rubljev, izdatki pa v višini 415.355.000.000 rubljev. Dohodki so nad 30 milijard višji od proračunskih izdatkov.

Na zasedanju je bilo poudarjeno, da dokazuje državni proračun za leto 1949 neomajno voljo in odločnost sovjetskih narodov, da bodo pred določenim rokom uresničili povojne petletke ter s tem pospešili napredovanje SZ h komunizmu.

Izzivanje v Pragi

Kakor poroča Tanjug iz Prage, je v Pragi 19. t. m. izzivalo nekaj izdajcev naše države v prostorih »Jugoslovenske knjige« s psovkami našo državo in ljudstvo. Ker jim tu izzivanja niso uspela, so isti dan popoldne poskušali izzvati pred jugoslovenskim razstavnim paviljonom na prostoru veleseljma v Pragi. Množica obiskovalcev razstave je napadla izdajce. Stražniki so jih odstranili šele na protest množice. Prej so mirno gledali njihovo početje. Hladnokrvnost in odločnost navzočih Jugoslovanov sta onemogočila

Iz republik Jugoslavije

Hrvatska

Število kmetijsko obdelovalnih zadrug se je od lanskega leta doslej zvišalo na 446. Samo tekom letošnje prve polovice marca je zahtevalo registracijo 207 novih zadrug, s čimer je bilo skupno število obstoječih zadrug zvišanih na 653. Nad 463 pripravljanih odborov bo gotovo kmalu zaključilo svoje delo, tako da bo z ustanovitvijo še nadaljnih kmetijsko obdelovalnih zadrug preseženo skupno število 1000, kar je gotovo znak širokega združnega gibanja, ki ga je pospešila zvezna konferenca kmetov-zadružnikov v Beogradu.

Najboljši razvoj zadružništva so dosegli kmetje iz okraja Beli Manastir, kjer je bilo do 10. marca t. l. ustanovljenih 44 kmetijsko obdelovalnih zadrug.

Na pot zadružništva so prišli kmetje na Hrvaškem preko svojih lanskeoletnih združnih ekonomij. Ko so se prepričali, da imajo vsled prirastka članstva in združenega premoženja najboljšo možnost za ustanovitev kmetijsko obdelovalnih zadrug, so prešli v združno organizacijsko obliko. To razvojno pot je napravilo nad 100 zadrug.

Brezdvomno teh članov zadrug nikdo ni mogel prepričati, da ni zadržna oblika kmetijskega gospodarstva najprimernejša za postopni dvig njihovega življenjskega standarda. SP.

Bosna in Hercegovina

Letos se bodo vršila glavna melioracijska dela severno in južno od Mostarja. Začnejo z graditvijo ogromnega objekta za namakanje Belega in Bišćega polja. S tem bo rešeno vprašanje namakanja tega celotnega področja.

Zraven tega, da bo z vodo dobro napojenih okoli 11.000 ha zemljišča, se bo spremenilo tudi podnebje. Zemlja se bo ohlajevala, hladil pa se bo tudi zrak. V Mostarju in okolici ne bo več poletne neznosne vročine. B.

Dopolnitev agrarne reforme v Rumuniji

Na podlagi dekreta Prezidija Velike narodne skupščine iz marca t. l. preidejo vsa kmetijska gospodarstva veleposesnikov skupno s preničnim in nepremičnim inventarjem v državno last.

Ob izvedbi agrarne reforme v letu 1945 je ostalo nekaterim posestnikom do 300 ha zemlje kot tkzv. »vzorne farme«, ki so imele nalogo, gojiti vzorne vrste žit, živine, dvigniti sadjarstvo itd., dočim so posestva do 50 ha ostala nedotaknjena.

Veleposesniki so tudi po izvedbi agrarne reforme sabotali prizadevanja rumunskega kmetijstva za čimprejšnjo obnovo ter ustvarjali nerazpoloženje do rumunske ljudske oblasti. To se je posebno odražalo v povojnih letih suše, ko so uničevali pridelke in puščali neobdelana polja.

Z dopolnitvijo agrarne reforme z gornjim dekretom je napravljen v Rumuniji konec privatnega veleposesniškega gospodarstva.

Srbija

Ze koncem februarja t. l. so opravljal v Vojvodini pomladno setev. Največ setevnih del je bilo opravljenih v okraju Bačka Topola, kjer so v nekoliko dnevih preorali nad 2300 oralov zemlje. S traktorji poljedelskih traktorjskih postaj so v dosedanem setvenem času preorali nad 5400 oralov zemlje, s privatnimi traktorji pa nad 3000 oralov.

Radi poslabšanja vremenskih prilik so morali dela začasno ustaviti. Ta čas izrabljajo za ostale priprave za setev, predvsem pa za popraviljanje traktorjev, da bi jih bilo čim več stalno in zanesljivo uporabnih.

Razvoj kmetijskih obdelovalnih zadrug je ustvaril posebne setvene pogoje. Okrajni in krajevni odbori imajo mnogo dela, da bi čim bolj pomagali z drugam pri začetnem delu, predvsem pa s preskrbo strojev, semen in strokovne pomoči agronomov. B.

Makedonija

Ljudska fronta Makedonije bo organizirala 153 prostovoljnih brigad, ki bodo štejele nad 27.000 članov in bodo sodelovale v zveznih in republiških akcijah na državnih kmetijskih posevstvih, rudnikih in gradiliščih v Makedoniji.

Med največje akcije, ki se bodo vršile s pomočjo prostovoljnih brigad, spada melioracija Črne reke in dela v Monospitovu, kamor bo napotenih 5200 članov frontnih organizacij in preko 1500 mladincev, 4 fronte in 2 mladinski brigadi bodo s 1000 člani pomagale po 2 mesece rudnikom Zletovo, Radaša in Rabrovo pri izpolnjevanju planskih nalog. Na državnem kmetijskem gospodarstvu »Kuzman Josifovski pri Pilepu« bo delalo letos 8 frontnih in 1 mladinska brigada s skupno 1700 člani. Poedini okraji med seboj tekmujejo. Tekom akcij bodo zraven ogromnih del odkriti mnogi talenti, ki bodo vključeni v redni delovni proces zvezne ali republiške produkcije. B.

Po okrajih Slovenije

Maribor - okolica

Deset kmetov iz Svečine se je združilo v vinogradniško-sadjarso zadrugo z nad 70 ha površine. Vključili so tudi svoje družine.

Na ustanovnem občnem zboru v prvi polovici marca so sprejeli pravila in izvolili odbor. Vsem na novo ustanovljenim zadrugam so napovedali tekmovalne glede čimprejšnje uvedbe brigadnega delovnega sistema, vzgoje sortnega sadja, žit itd. LP.

Celje - okolica

V letošnjem letu bodo imeli v okraju Celje-okolica 69.453.000 din dohodkov, od katerih bodo porabili 46 milijonov dinarjev na investicijah, ki jih bo izvršilo Okrajno gradbeno podjetje. Za proračune krajevnih ljudskih odborov bo porabljenih 16 milijonov dinarjev.

Za dvig življenjskega standarda bodo porabili 2.300.000 din. Končali bodo stanovanjsko hišo v Laškem in vodovod na Planini in Jeronimu, vodovod v Laškem bodo obnovili, v Zalcu bodo dokončali kanalizacijo, v Vojniku pa jo obnovili.

Za veterinarsko bolnico v Ceju bodo porabili 2,5 milijona dinarjev, 2.210.000 din pa za gradnjo svinjakov, govejih hlevov in zajčjih kolibic, s čimer bodo dvignili kapaciteto hlevov za 150 svinj, 50 glav goveje živine in 250 zajcev.

Zraven tega bodo razširili električno omrežje, dovršili šolsko poslopje v Dobrni. Svoje težišče ima letošnji investicijski plan v kmetijstvu in živinoreji. CT.

Gorica

Član OF iz goriškega okraja so se zavezali, da bodo tekom letošnjega leta zbrali za našo industrijo 120 vagonov starega železa, par sto ton starega papirja, tekstilnih in drugih za surovino uporabnih odpadkov.

Iz borb proti kapitalizmu

Narodi Jugoslavije so za svetovni mir

V soboto, 19. t. m. je bilo v Washingtonu objavljeno besedilo atlantskega pakta, ki je naperjen proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije. Ameriški imperializem se trudi z vsemi sredstvi, da bi z nasiljem vzpostavil svoje gospostvo nad svetom. Politični predstavniki delavskega razreda so razkrinkali pred vsem svetom napadalnost tega pakta, zato so ga obsodile množične demokratične organizacije miroljubnih držav.

Letos v mesecu aprilu se bodo sestali na svetovnem kongresu predstavniki pristahev miru. Pobudo za ta kongres sta dala Mednarodni komite za zvezo med kulturnimi delavci v borbi za mir in Mednarodna demokratična federacija žena.

Kulturni delavci Jugoslavije in vse družbene organizacije Jugoslavije so se odločno pridružile tej pobudi in bodo storile vse, da bodo priprave za ta kongres čim širše in čimbolj vsestranske.

Narodi Jugoslavije so prepričani, da so sile miru danes v svetu tako velike, da morejo onemogočiti izzivanje nove vojne in razbiti vse poskuse sovražnikov miru. Mir si želi vsi narodi sveta. Medsebojna povezava in budnost sil miru po vsem svetu bo tvorila krepko zaslombo za miroljubno sodelovanje med narodi.

Italija in atlantski pakt

V vseh krajih Italije so delavci prenehali delati. Ponekod so razglasili ur-

ne, celodnevne in tudi splošne stavke v znak protesta proti sklepu reakcionarne parlamentarne večine o pristopu Italije k napadalnemu atlantskemu paktu.

Med razpravljanjem parlamenta o vključitvi v pakt so na trgih Rima tišoč policistov v bojni opremi napadali demonstrante. »Dol z atlantskim paktom — hočemo mir!« je bilo njihovo geslo.

Po nepopolnih podatkih je bilo ob spopadu s policijo na trgih Colona in San Silvestro kakor tudi na bližnjih ulicah ranjenih nad 40 ljudi.

Napredni italijanski listi obojujejo vladno večino v parlamentu, ki je kapitulirala pred ameriškim imperializmom ter Vatikanom in se odločila za fašistično politiko.

Bojkot industrijskega blaga v Franciji

Od 20. marca t. l. dalje izvajajo sindikati francoskih kmetijskih delavcev popoln bojkot industrijskega blaga v znak protesta proti poplavljanju francoskih tržišč s tujimi kmetijskimi proizvodi, kar ima za posledico naglo padanje cen domačih kmetijskih proizvodov. Bojkot bo trajal do 30. marca t. l.

Tekom meseca aprila t. l. bodo kmetijski delavci v isti namen kupovali samo najnujnejše industrijske predmete.

Ta ukrep se izvaja na podlagi soglasno sprejete resolucije Zveze sindikatov francoskih delavcev.

KMETIJSTVO

Borci VP 57649-č se zanimajo za razvoj kmetijstva domačih vasi

Mladinci-borci VP 57649-č Zrenjanin — Banat pozdravljajo mladino ptujskega okraja. Med njimi je tudi borec Sacer A. iz Placarovcev.

V svojem pozdravnem dopisu pozivajo mladino iz ptujskega okraja, naj pomaga z borbenim in vzgladnim delom pri moderniziranju kmetijstva in pri prečiščevanju naših delovnih kmetov, da je združena zemlja, združeno orodje in združena delovna sila edina močna pot kmetovalcev za povečanje in pospešitev kmetijske proizvodnje in za doseg življenja, v katerem naši kmetje ne bodo več zgarani starčki, temveč zdravi, zavedni in krepki mošči, ki si bodo znali v življenju pomagati z mehanično silo, ne pa samo z močjo svojih mišic in s par glavami živine.

Pozivajo mladince, naj sodelujejo pri organiziranju in delu zadržnih ekonomij ter kmetijsko obdelovalnih združb in s svojim delom razbijajo predsodke o zadržnem delu in življenju, ki so jih kmetje pridobili s sistematično antisocialistično propagando v času pred osvoboditvijo in tudi pozneje.

Kranj

Tovarna »Iskra« je v Kranju razstavila svoje izdelke, med katerimi je vzbujal največjo pozornost novi kinoprojektor, ki ga še izpopolnjujejo. Orodjarna je razstavila precizna dela rezkarjev in merilnih naprav. Razstavljena je bila tudi nova avtomatska telefonska centrala z učinkom do 5 km oddaljenosti, kakršne bodo izdelovali kot serijske izdelke. Izdelujejo tudi čitne dele avtomobilov, ki smo jih morali preje uvažati.

Na razstavi je bila prikazana visoka kvaliteta artiklov, s katerimi bo dobila naša industrija novi material za izpolnjevanje planskih nalog. Gg.

Svetujejo mladincem iz okolice kmetijsko obdelovalne zadruge v Sobotinih pri Marku, naj se zanimajo za napredek te zadruge in s svojo pomočjo omogočijo, da bo za vzglad vsem kmetovalcem Dravskega polja. Skrbijo naj za pravilno uporabo strojev in avtomobilov, da bodo nezadržniki spoznali, kako čuvajo zadržniki prevozna sredstva in orodje kot svojo tehnično pomoč kot zadržno lastnino in da te ne znajo ceniti samo privatniki, kakor to radi trdijo.

Čimprej se bodo naši kmetje prepričali, da je KPJ pokazala kmetom najboljšo pot do lepšega življenja, tem prej bo začelo na zadržni zemlji ptujskega okraja zadržno življenje.

Našim naročnikom

Sindikalne podružnice, ki so doslej prejemale skupno število izvodov glasila »Naše delo« za svoje člane, prosimo, da nam do 1. aprila t. l. sporočijo točne naslove naročnikov.

Ti bodo v bodoče prejeli »Naše delo« v kraj stalnega bivališča.

Skupnih naročil brez označbe bivališča naročnikov ne bomo sprejemali. Izterjevanje zaostalih naročilnih preko sindikalnih podružnic nam otežuje delo.

Uprava

V nedeljo vsi na volišče!

M. ILJIN

DESETISOČLETNA VOJNA

TRETTJA POVEST.

V šoli so nam pri pouku zgodovine mnogo pripovedovali o sedemletni, tridesetletni in stoletni vojni. Skoraj nič pa nismo slišali o desetisočletni vojni.

Nič manj kot desetisoč let se vojskuje ljudje s pustinja.

Leta 1904. je neka ameriška arheološka ekspedicija kopala v Srednji Aziji blizu Ashabada.

Pod plastmi peska in rečnih naplavin je našla ostanke starodavnih namakalnih naprav.

Učenjaki so dognali, da so te naprave stare okrog sto let.

Ljudje so se torej že davno začeli boriti s pustinja, da bi ji iztrgali košček za koščkom zemlje.

Tisti ljudje niso imeli niti dobrih lopat, a so vendar spreminjali naravo svoje dežele in ustvarjali oaze v pustinji. Boj s pustinja ni nikdar prenehal. Bil se je tudi v Egiptu, v Indiji, na Kitajskem in v Mezopotamiji.

Ponekod so zgradili ljudje velikanse pastir in nasipov in ob povodnih lovili vanje rečno vodo. Druge so zgradili rečno strugo in odvajali vodo na polja po nešteti širokih in ozkih rokah — kanalih.

Kjer to ni bilo mogoče, kjer voda ni tekla po zemlji, ampak pod njo, tam so ljudje prodirali v globino. Kopali so v predgorjih vrste vodnjakov — jaskov, dolbi podzemeljske kanale, »kjarize«, po katerih je tekla voda s predgorij v doline na polja.

Na ravnini so morali dvigati vodo iz vodnjakov z glasnimi vrči. Velblod ali osel je vrtel kolo pri vodnjaku in vrč

za vrčem je zival vodo v žleb, po katerem je tekla voda v »arike«. — namakalne jarke med polji.

In vse te naprave so ustvarili ljudje skoraj z golimi rokami. V podzemeljskih hodnikih se je zemlja rušila in zasipala kopače; namakalni jarki na poljih so se zasipali in polnili z blatom, vsaka povodenj je odnašala nasipe in jezove — a vselej se je ljudje znova lotili dela kakor mravlje.

Dvajset hrbtov, štirideset rok in štirideset nog je bilo treba, da so prenesli težko bruno, deblo visokega drevesa. Roke, noge in hrbti so bili poceni. Na ukaz faraonov, kalifov, šahov in emirjev so zganjali vkup ljudi z vseh strani. Vojna s pustinja je bila za vladarje prav tako osvajačna vojna kakor vojna s sosedi. Smoter je bil isti: razširiti si posest.

Iz krajev, ki so bili na novo pridobljeni z namakanjem, so odhajale čez pustinja karavane in prinašale vladarskim dvorom datjave in davke — žito, tkanine in redke sadeže.

Zgodovinarji poročajo, da so nosile karavane od bregov Amu-Darje, iz Hive v Bagdad, v prestolnico kalifov, melone. Vsako melono so hranili v svinčeni posodi, obloženi z ledom. Pot je vodila čez pustinja Kara-Kum in je trajala tri mesece.

Delo sužnjev je ustvarilo na vzhodu velika namakalna omrežja. Mnoga omrežja so se ohranila prav do današnjih dni. V Zgornjem Egiptu še zdaj ponekod namakajo polja po kanalih in bazenih, ki so jih bili izkopali sužnji za časa fa-

INDUSTRIJA

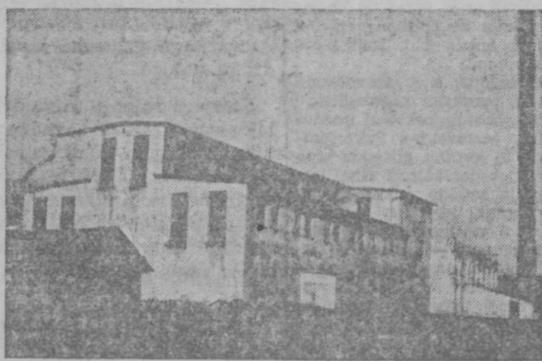
Tovarna strojil v Majšperku že izpolnjuje plan II. tromesečja

Plan I. tromesečja izpolnjen predčasno.

Delovski kolektiv Tovarne strojil v Majšperku si je priboril čast čuvanja prehodne zastavice vlade LR Slovenije, ki mu jo je 6. marca t. l. skupno s 40.000 din nagrade izročil na svečanem sindikalnem sestanku minister za gozdarstvo in lesno industrijo tov. Tone Fajfar.

Za I. tromesečje je bil plan produkcije izpolnjen 22 dni pred rokom. Usnjena industrija je dobila s tem več kostonjevega, hrastovega in smrekovega tanina v pomoč za dvig izdelave usnja, ljudstvo pa bo dobilo več čevljev in drugih kožnih izdelkov.

dolgo vzdržati kot najemnik zapuščine pobeglih. Poznejši lastniki so se hitro menjavali. Wolf, Lesnavski, grajščak iz Krapinskih toplic Franc Otenfels, Jud Habench, baron Guition de St. Quentin, firma Gerhardus in drug, češki industrijalec Franc Novak in njegov kompanion Kubricht ter pomočniki slednjih, nemški strokovnjaki in uradniki ing. Schuster, Grill, Nerat in nemškutarji Schaperl Adolf, Zeichen Franc in drugi so bili tujci, ki niso slučajno zašli v Majšperk. Izkoriščali so premoženje in z njim delovno silo, gostoljubnost pa so vračali z izdajanjem vsega, kar je

Tovarna tanina v Majšperku

Priznanje za požrtvevalno delo in za veliki doprinos v proizvodnji tanina so delavci in nameštenci tovarne sprejeli kot potrditev resnice, da so dobri čuvarji občeljske imovine v Majšperku, da znajo proizvodno kapaciteto pospešiti in dvigniti, da se zavedajo, da so stroji in izdelki te tovarne velika pomoč našemu ljudstvu v borbi za dvig iz pomankanja, okolici Majšperka pa še posebej v borbi proti revščini in zaostalosti.

Med najmarljivejše delavce je bilo razdeljeno 20.000 din nagrad. Vsi, ki so jih prejeli, so vsehi navezani na delo v tovarni. Osvajajo je njihove misli in moči, da so pri njem radi ostajali, ter dosegli uspeh za uspehom. Niso mislili na to, ali kdo opaža njihove napore ali ne. S prejemom prehodne zastavice in nagrad jim je dokazano, da ne more biti v kolektivnem delu uspeh neopažen. Če se dnevno odpravljajo napake, je drugi dan mogoče ugotoviti uspehe in tozadevno posebno prizadevanje požrtvevalnih ljudi.

Prejšnji lastniki so bili izkoriščevalci in izdajalci.

Osvoboditev našega ljudstva izpod fašističnega nasilja je prinesla tudi osvoboditev zidov in strojev Tovarne strojil v Majšperku iz lastništva izkoriščevalcev. Vojaško sodišče mariborskega okrožja je 21. avg. 1945 izreklo zaključne besede te osvoboditve. Obsodilo je lastnico Tovarne strojil in Vunaleks v Majšperku Pihler Marijo, solastnika Novak Franja in Marijo ter Pihler Franca, bivšega odvetnika v Mariboru, ki je bil dejanski vodja tovarne ter izkoriščevalskega in izdajalskega početja njenih lastnikov. NOV je zbrsala iz Majšperka madež na naši zemlji in raztrgala verige majšperške okolice iz težkih časov preteklosti.

V Majšperku so tujci poskušali gospodariti

Leta 1772 je prodal ormožki grajščak sedanji prostor tovarne z gradicem vred ptujskim minoritom. Te so radi ilake pregnale s posestva žene z motikami. Kupčič Anton s Ptujске gore ni mogel

hotelo živeti v okolici Majšperka. Ti lastniki majšperškega premoženja in njihovi pomočniki niso imeli med našimi delavci in kmeti niti bratov in sester, stricov in botrov. Predniki in tovarni zaposlenih delavcev k njim niso hodili v goste. Na njihove svečanosti in prireditve so prihajali le njim enaki. Izkoriščanje je bil edini obstoječi odnos.

Ljudstvo je prevzelo vse v last

Ta pečat je zbrisala narodnoosvobodilna borba. Namesto lastnikov-tujcev je postalo edini lastnik vsega delovno ljudstvo Jugoslavije. Čuvarji in proizvajalci plodov te imovine so danes naši delavci in kmetje. Delavec Dorč Albert iz Sestrž zna, da je solastnik in čuvar vsega premoženja naše domovine skupno s svojo 9-člansko družino. Enako Bedenk Janez iz Podlož, Mesarič Vincenc iz Savinjskega, Mohorko Janez iz Koritnega, Galun Franc iz Majšperka, Kokol Jurj iz Ptujске gore in drugi delavci, ki imajo po 9, 7, 6 in manj družinskih članov. Njihovi in drugi otroci bodo tam nadaljevali, kjer bodo radi stavošči in onemoglosti nehalj njihov očetje in ne bodo nikoli dopustili, da bi izrabljali poedinci usvaritve delovnega ljudstva za svoje jalovo in ljudstvu sovražno življenje.

Stare naprave zmagujejo planske naloge

Kljub temu, da je tovarna strojil v jugovzhodni Evropi najstarejša te vrste po tradiciji in tehničnih napravah, vendar dosega planske uspehe. S popravilom vakuum-aparature v lastni delavnici je omogočeno nemoteno nadaljevanje proizvodnje. Izpopolnitve naprav so izvedli ljudje iz obrata. Obratovodja Furman in klepar Mesarič sta preuredila zračne dovodne cevi in onemogočila zgubo vročega zraka. Na stare obrabljene bobne drobilcev lesa so napravljene vložki. Prejšnji pregrobi ostružki lesa so oteževali luženje. Kar je za mnoge ogletnike čudno in nemogoče, je samo po sebi umevno od 15—30 let v tej tovarni zaposlenim ljudem. Prah, para, vročina, hrustanje drobilcev, silkanje elevatorjev in drugo so redni pojavi njihove okolice. Ko konča prva

smena, začne druga in po njej tretja. Krožna žrnica med Majšperkom in Medvedci je desna roka tovarne. Vedno nove pošiljke hrastovine in bukovine v polenih in smrekova skorja se spreminjajo v tekoči ali prašni tanin. Drobilcem polen strežijo Planjšek Franc. Voduček Jože in Tominc Leopold, drobilcu skorje pa Galun Vincenc in Rešper Jernej. Jus Franc je kuhar baterije že 11 let. V tovarni je že 32 let. Doma je s Ptujске gore. Selinšek Ferdo nadzira napravo za razprševanje tekočega tanina in pretvarjanje v prah. Razne naprave v tovarni zahtevajo nadzorstvo, ki ga vršijo marljivi ljudje s posebno pozornostjo, da bi te čim dalje opravljale svoje naloge. V dnevih čiščenja je vse natančno pripravljeno za prihodnje delo.

Skrb za osebno življenje tanincev

Za požrtvevalno delo se trudi uprava tovarne, da bi zraven svoje ekonomije, menze s 40 abonenti in industrijskega magazina potom službe delavske preskrbe nudila ljudem tovarne in njihovim družinskim članom čim več pomoči za ureditev boljšega življenja. Pri tem mora prebrskati tudi težave v preskrbi živilskih in ostalih predmetov, predvsem obutve. Graditev tovarniške ambulante in stanovanj za samce bo znaten doprinos pomoči v slučaju obolelih in pri rešitvi stanovanjskih vprašanj.

Prva kino aparatura v Halozah

Med člani delovnega kolektiva se ni razvila samo zavest o sedanjem novem stanju in potrebah, temveč se vidijo tudi praktični uspehi njihove sindikalne delavnosti. Njihova tovarna postaja kulturno središče celotne hribovite in ravne haloške okolice Majšperka. V počastitev V. kongresa KPJ je bila zgrajena in urejena sindikalna dvorana s spremenljivim podom in gledališkim odrom. V tej dvorani se že vršijo redne tedenske kinopredstave s pomočjo kino-aparature, ki je prva v Halozah.

Vse to je uspeh upornega dela, volje in cilja, dvigniti delavce iz tovarne in kmete iz okolice Majšperka na tako kulturno stopnjo, da se bodo čutili ravnj svojim sovratnikom tovarn v mestih naše države in ostalih socialističnih držav.

Obrt

Šušmarstvo škoduje družbi in poedincem

Potreba za delavci strokovnih kvalifikacij vzbujajo pri organih ljudske oblasti našega okraja in tudi drugod zanimanje za pojave šušmarstva zlasti na vaseh, kjer je poleg nekvalificiranih poljskih delavcev tudi več izučeni in izkušeni kovačev tesarjev, zidarjev, sodarjev, čevljarjev, šivilj in ostalih raznovrstnih poklicev, ki nimajo obrti in vendar se okoriščajo s tevrstnimi ugodnostmi.

Med tem, ko se dan za čnem vzgajajo preko velikih naporov in žrtve novi kadri, ki jim je potrebna še praktična izkušnost, je na drugi strani veliko število strokovno kvalificiranih in pručeni delavcev, ki jim je potrebna le še teoretična izpopolnitev, niso pa vključeni v plansko ustvarjanje, temveč se temu sami izmikajo ali pa so prepuščeni sami sebi, priložnostnemu delu in poljubnemu plačevanju dobro ali slabo izvršenih delovnih uslug.

Mnogi teh šušmarjev niso imeli z naročniki dela iz svoje vasi ničesar skupnega razen dogovora za obrtniške storitve. Iz preratunljivosti jim dajejo delo razny vaški spekulanti, ker vedo da njihove storitve niso vezane na pristojbine socialnega zavarovanja, prometni davek in davek na dohodek ter druge elemente cene obrtniških storitev; šušmarji sami pa se na drugi strani zadovoljujejo z malenkosno odškodnino ali poltvednostjo za svoje delo, mesto da bi dostojno uveljavili vrednost svojih skozi leta dela in težav priborjeno znanje in izkušnje. Vložili bi jih lahko v skupne napore in s tem pomagali svojim sovratnikom

(Konec na 4. strani)

raonov. V Indiji, na Kitajskem pa tudi pri nas v Srednji Aziji dobivajo številne oaze vodo po starodavnih kanalih. Vse to se je ohranilo samo zato, ker so ljudje svoje umetne reke in jezera stoletja v stoletje, iz leta v leto popravljali, čistili, utrjevali in obnavljali.

Menda ni na evetu bolj znamenitega spomenika trdovratnemu, vsakdanjemu in težavnemu delu nešteti človeških rodov, kakor so starodavna namakalna omrežja.

A ljudje niso samo ustvarjali oaz v pustinji. Tudi uničevali so jih. Spomenikov uničevanja je bilo na svetu mnogo več kakor spomenikov ustvarjanja, če bi jih prav tako skrbno čuvali. A kakor hitro je kakšna stvar razvalina, se zanjo ne briga nihče več razen arheologov.

V Srednji Aziji se vleče od ustja Amu-Darje v pustinja celih poldrug sto kilometrov dolga vrsta razrušenih jezov in opuščeni kanalov.

Pogosto najdejo popotniki v pustinji, daleč od rek na suhih krajih ostanke namakalnih naprav. Ti ostanke pričajo, da so bila tu nekoč polja in vrtovi, da so tu tudi živeli ljudje.

Danes spominja na življenje tistih ljudi, ki se kaksen s peskom zasut mozaik, ki je služil džamiji za pod, ali kakšna kamnita ograja karavan-saraja — postajališče za karavane.

Kdo je razrušil, kar je bilo zgrajeno s tolikim trudom? Rušila je naroda, največkrat pa ljudje. Trume osvajačev, ki so se večkrat vsule čez vzhodne dežele, so najprej uničevale kanale in jezove. Če vzameš sovražniku vodo ga premagaš.

Tako je ravnal Tamerlan, ki je pred petimi stoletji in pol razrušil eno največjih namakalnih omrežij v Srednji Aziji — omrežje horezmske oaze.

Pogosto so uničevali komplicirane naprave v pustinji tudi graditelji sami.

Niso znali gledati daleč naprej. Pogosto so zemljo čezmerno namakali, da bi jim v bližnjih letih več dajala; a po desetih letih se je zemlja spremenila v močvirje ali v slano mlakuzo in so jo morali ljudje zapustiti.

To se dogaja tudi še v naših dneh. In ne samo na zaostalem vzhodu, ampak tudi v najnaprednejših zahodnih deželah.

Seveda je težavno sporejati veličastne in smele naprave v Združenih državah ameriških z mravljinjami zgradbami starodavne Azije. Američani so v kakem letu dni ali v dveh preložili toke reke. zgradili betonske jezove, izkopali za vodo podzemeljske poti — predore — in nadzemeljske poti — akvedukte. Ameriški inženirji in delavci so v desetih letih preprekli z namakalnimi omrežji tolikšne prostore, kolikršnih sužnji emirov in šahov ne bi bili mogli v tri sto letih.

V mnogih delih svoje dežele so spreminili Američani neplodna tla v cvetoče vinograde in bombažev nasade.

Kjer se je nekoč razraščalo bodičevje, so se lepo vrstili špalirji trt. Iz zajezitvenih jezer je stekla po betonskih strugah čista voda v vinograde.

Tako so se naučili sodobni zahodni ljudje graditi. A prav tako dobro in hitro znajo tudi rušiti.

Prav v Združenih državah so mnogi kulturni gospodarji vzornih kmetij podobno kakor azijski poljedelci uničili svoja polja s preobilnim namakanjem. Da bi se jim hitreje izplačali njihovi spopolnjeni stroji, da bi odplačali zemljo in vodo, so morali zahtevati od polj več, kakor so lahko dala. In spet so se malo prej oživljena zemljišča spremenila v pustinja.

A ko je nastopila kriza, so začele pu-

stinje nastajati in rasti celo tam, kjer jih nikoli ni bilo.

Zmagoviti pohod proti pustinji se je ustavlil in začel se je umik — tako v Združenih državah kakor v Indiji in v afriških kolonijah.

Malo prej zamišljeni velikanški projekti za osvajanje afriških pustinj so ostali na papirju.

V južni Afriki je na primer predložil profesor Schwarz, naj bi zajeli tok rek Kipepe in Cobe ter usmerili njuno vodo v pustinja Kalahari.

Potem bi bilo podnebje v južni Afriki bolj vlažno. Pustinja Kalahari bi se spremenila v rodovitno deželo. Toda projekt profesorja Schwarzja leži kakor še mnogo drugih načrtov v predalu. Koliko denarja bi bilo treba zanj in kdaj šele bi ta denar dajal bodiček!

Druga stvar pa je zgraditi čez pustinja cesto, ki vodi k boljšim, še nedotaknjenim zemljiščem v kolonijah. To je za podjetnike dobičkonosneje.

In tako nastane nekje v Sahari ali ob mejah Abesinije cesta — gola cesta sredi gole pustinje.

Po cesti topotajo vojski s škornji. Pred osvajačji pa bežijo njeni prebivalci v pustinja.

Tako je bilo pred revolucijo tudi pri nas. Čez pustinja Kara-Kum so zgradili železnico še pod Aleksandrom II. A čemu so jo zgradili? Ne zato, da bi preobrazili pustinja, marveč zato, da bi po njej prevažali vojske, proviant in orožje, da bi pokorili narode, ki živijo v pustinji. Pustinja sama po sebi osvajačem ni bila potrebna; zanje je bila le neoprjetna ovira na poti k oazam, na poti k bombažu, k cvetočim vrtovom k bregovom velikih rek Srednje Azije. In narodi, ki so živeli v pustinji, so bili tudi ovira, ki jo je bilo treba odstraniti, pregrada, ki jo je bilo treba podreti.

GOZDARSTVO

Pred pogozdovno akcijo

Na področju gozdarstva izvaja Okrajni ljudski odbor nalogo pogozdovanja iz petletnega plana, ki predvideva v Sloveniji pogozditev 100.000 ha starih posevkov, gozdnih goličav, pogorišč in krasa in melioracije zapuščenih gozdov na površini najmanj 150.000 ha.

Letošnji plan pogozdovanja zajema v ptujskem okraju nad 9 ha površine, od katere odpada samo na Belšak Terezijo iz Zavrca 1,20 ha pogozditve in izpopolnitve razredčenega gozda, na KLO Središče 1 ha pogozditve neplodne zemlje z akacijevim nasadom, ki ima to prednost, da uspeva tudi na slabi zemlji, koristi s cvetjem čebelarstvu, z lesom pa vinogradništvu za kolje in hitro raste. Kranjc Jakob iz Zetal bo pogozdil po planu 0,70 ha, Svenšek Franc iz Nove cerkve pa 0,60 ha. Več drugih lastnikov gozdnih površin bo pogozdilo tiste predele, kjer je prišlo do razredčenja gozdov vsled sečnje med okupacijo in izsekavanjem močnejšega drevesja vsled planskih potreb ali uničenja po drevesnem mrčesu.

V pomoč za izvajanje planskega pogozdovanja ima državna drevesnica v Ptuj pripravljene raznovrstne sadike kot hrast, kostanj, brest, črni oreh, črna jelša, kanadsko topolo, akacije in bor. Za novo pogozditev 1 ha površine je potrebno 4—5 tisoč sadik. V državni drevesnici jih bo mogoče dobiti od 20. marca t. l. dalje po ceni od 0,50 do 1,50 din po komadu. Kje uspeva ena ali druga vrsta gozdnih dreves, vedo gozdni lastniki sami.

Planske naloge ne morejo mimo za pogozditev obveznih gozdnih posestnikov, ker te usmerjajo njihovo gozdno po-

sestvo v svrhu povečanja proizvodnje gozdarstva in povečanja prirastka, razširitve obstoječih in uvajanja novih vrst dreves z velikim prirastkom, ki je potrebno sodobni lesni industriji. Zaman bi si poedinci prizadevali v planskem gospodarstvu prepuščati svoje gozdove slučajnemu razvoju in izkoriščanju. Tudi gozdno bogastvo naše zemlje nam je v pomoč v borbi za zgraditev socialističnega gospodarstva.

Množična pomoč pri pogozdovanju je nujno potrebna. Izkopavanje jamic za stotine sadik ne bi bilo izvedeno v določenem času, če bi vršili pogozdovanje poedinci brez strokovnega vodstva. Že prejšnje pomladi je nudila znatno pomoč pri pogozdovanju poleg frontnih članov tudi šolska mladina pod vodstvom svojih učiteljev in gozdarskega osebja. Zato je OLO v Ptuj v okviru mladinskega dneva za pogozdovanje v dnevil. okrog 1. aprila t. l. tudi letos poklical te na pomoč.

Osnovni del naloge, t. j. pravočasno nabavo sadik in preskrbo pripomočkov za sajenje, bodo morali oskrbeti gozdni lastniki sami v povezavi s Poverjeništvom za kmet, in gozdno gospodarstvo pri OLO v Ptuj, organizatorji množične pomoči pa imajo nalogo poskrbeti, da bo pomoč učinkovita in hitra.

Tako bodo dani vsi pogoji za izvedbo te važne planske naloge, ki ne bo izvedena samo v ptujskem okraju, temveč tudi v ostalih gozdnih predelih Slovenije. Naša gozdna bogastva so velika pomoč pri domači industriji, kakor pri zamenjavi blaga z inozemstvom, zato jim je potrebna toliko pozornost obnavljanja in širjenja.

Obnova in gradnja

Razvaline minoritske cerkve v Ptuj

Ne bomo razpravljali, čigava je krivda, da še niso odstranjene ruševine minoritske cerkve v Ptuj, čeprav se bližamo že četrti obletnici naše osvoboditve. Vsekakor je nujno, da čim prej predremo ostanke cerkvenih zidov, da ne bomo zaostajali za drugimi mesti, ki so imela več razvalin, a so se pri obnovi boljše izkazala.

O minoritski cerkvi, tej zgodovinski pomembni stavbi, so pisali pred vojno veliko. Ker bodo kmalu odstranjeni njeni zadnji ostanke, se bomo še enkrat ozrli na njeno zgodovinsko ozadje.

Minoritske cerkve so začeli zidati stavbni mojstri in podložniki opatov minoritskega samostana v 13. stoletju. Minoriti so bili, kakor mnogi drugi samostanski redovi, cerkveni fevdalci, ki so stremeli po razširitvi svoje posesti. Leta 1399 je Bernard III., ptujski fevdalec prepustil minoritom posestva na Gokjovi in Podlehniku z vsemi fevdalnimi pravicami nad podložniki. Tako so minoriti odsej vršili davčno in sodno oblast nad podložniki tja do leta 1850.

Kmetija so samostanom tlačanih. Brez plačila so delali na samostanskih posestvih, dokler delo ni bilo opravljeno. V najlepših dnevih so delali cerkvenim ali posvetnim gospodarjem. Za obdelavo lastnega polja jim je ostalo prav malo časa; včasih je ostalo celo neobdelano, če so morali tlačani pri zidanju gradov, samostanov, cerkva, mostov itd. Na visoke hribe so prenašali težko kamenje, prav tako po šibkih lestvah na visoko rastočo zidove. Mnogi so se s težkim bremenom zrušili v prepad, ali z visokega zidu na tla in zgubili svoje življenje za tuje koristi. Delo ni bilo odmerjeno na 8 ali 10 ur. Tlačani so garali od zgodnjega jutra do poznega večera.

Ko gledamo sedanje razvaline srednje-

(Konec)

premagovati razne trenutne težave v industriji in obrti. Zraven tega pa je tudi dosti primerov šušmarjenja, v katerih ti izrabljajo nevednost in stisko naročnikov ter zaračunajo normalno ceno svojih storitev s prištevanjem vseh družbenih davkov, ki pa jih ne odvajajo državi temveč se z njimi sami okoriščajo.

V enem in drugem primeru gre šušmarjenje na škodo družbe in ravno zaradi tega ga organi oblasti dosledno onemogočajo. Ne samo, da kršijo zakone o vrednosti dela in predpise o družbenih davkih, temveč ustvarjajo večkrat med delavci iz družbene produkcije zmedo s precejšenjem svojih uslug nerganjem za živiliškimi in tekstilnimi kartami in drugim.

Med primeri odkritih šušmarjev je tudi Krajnc Ivan iz Velikega vrha 63, KLO Cirkulane, ki je delal kot zidar 25 let pri gradnji cest in mostov, dočim se sedaj ne vključuje v pomoč pri družbenem delu. Kolarič Franc iz Spuhlje 94, je kolarski pomočnik in ni v službi, temveč šušmari doma, Ogrizek Franc iz Prepolj 91, je podeželski čevljar, ki je delal, kot sam pravi, v času okupacije, sedaj pa noče razumeti potreb čevljar- ske zadruga v Staršah ali Marjetli. Takih primerov je mnogo in jih bo potrebno seznanjati s členom Ustave, ki pravi: »Vsakdo je dolžan delati po svojih sposobnostih«.

Obrotniki in strokovni delavci, ki se zavedajo, da njihove sposobnosti ne bodo mogle ostati izven družbenih potreb, ne bodo izlazili s svojim delom nečastnih kazni šušmarjev, temveč bodo zvesto opora najboljšim delavcem podjetij, tovarn in ustanov, ki žanjejo s svojim predanim in požrtvovalnim delom družbeno priznanja, pohvale in odlikovanja.

veških gradov, samostanov in cerkva, tedanje in poznejše še danes prelepe in zanimive stavbne velikane, se moramo spomniti dejstva, da so jih ustvarjale žuljave roke brezpravnega, uprečega delovnega človeka, pod težkimi delovnimi pogoji. Medtem, ko so podložniki opravljali težko tlako, so se po grajskih in samostanskih sobanah pogosto prirejale pojedine in zloglasne orgije z ženskami. Vislice ob vhodih v mnoge gradove in samostane pa so podložnike opozarjale, da je njihovo življenje odvisno od več ali manj razuzdanih gospodarjev. Pogosto so na takih vislicah viseli kmetje, ki niso plačevali desetine od svojih skromnih pridelkov ali pa niso opravili tlake grajskim in samostanskim gospodom. Urbarji in mučilno orodje v ptujskem muzeju so žive priče zgodovine podložnikov ptujskih fevdalcev.

Ni čudno, da so v 16. stoletju izbruhnili močni kmečki upor proti gospodi, ki so jih do zob oboževali fevdalci zadušili, upornike pa strašno kaznovali. Začeli so nastopati tudi verski reformatorji, ki so razkrinkavali gnulbo v katoliški hierarhiji — od papeža do ostale duhovščine. Meščani in kmetje so začeli množično zapuščati katoliško cerkev. To je bila pri nas doba Primoža Trubarja. Katoliška cerkev je nasilno zatrla protestantizem in druge reformacijske veroizpovedi. Začela je tudj prenavljati in na novo zidati cerkve, v novem, bogatem baročnem slogu, da bi cerkve z lepoto privabljele ljudi.

Tako je tudi ptujška minoritska cerkev v 17. in 18. stoletju spremenila svoj prvotni gotski obraz šiljastih, proti nebu kipečih lokov. Spet so tlačani prenavljali cerkev in prenovili v baročno umetnino ob vodstvu stavbnih mojstrov. Šele sto let po cerkveni obnovi so se kmetje povsem osvobodili fevdalnih vezí cerkve in grofa. Osvobojenje so jim prinesli upori meščanskega razreda, ki so se širili po Evropi. Meščanski razred je strl oblast plemstva in cerkve ter prevzel oblast v svoje roke.

Zgodovina je tekla ob baročni umetnini minoritske cerkve v Ptuj nemoteno dalje; zgodovina krivic, zgodovina bogastva, kapitalističnega razreda na eni strani in siromaštva delovnega ljudstva na drugi strani. Cerkev je siromakom obljubljala raj na drugem svetu — sama duhovščina pa je stremela po bogastvu na zemlji. Pri siromakih je bogata duhovščina brez sramu pobirala zbirco. Ni čudno, da so mnogi ljudje postajali ob fakih dejstvih versko mlacni.

Vojna je uničila stavbo minoritske cerkve. Ostanke nekdanje lepote so iz ruševin odbrali in jih prepeljali v ptujski muzej. Tam bodo ostali v spomin na mračne čase tlačanstva tudi obiskovalcem kmetom-zadružnikom prelepe ptujске okolice. Zadovoljnim zadružnikom svojim lepimi domovi, zmernim delom ter kulturnim življenjem, se bo zdela zgodovina minoritske cerkve od njene nastanka do propada težka, moreča doba, v kateri so morali živeti njih kmečki predniki, dokler jim ljudska oblast ni dala pogojev za srečnejše življenje.

V. R.

Dopisnikom

(Vidka.) Vašega dopisa ne moremo priobčiti, ker nam niste javila svojega točnega naslova. Dopisov nepoznatih dopisnikov ne objavljamo.

KM — Naraplje. Ker vidimo v Vaših dopisih voljo za dopisovanje, se ob prvi priliki zgledimo v našem uredništvu zaradi dopisniških navodil.

Vzgladni aktivni LMS

Okrajni komite v Ptuj je ocenil tekmovalne uspehe osnovnih organizacij LMS v ptujskem okraju, ki izvirajo iz obvez tekmovanja za IV. kongres LMS in je na okrajni mladinski konferenci v začetku marca izrekel pohvalo mladinskim aktivom delavske, kmečke in šolske mladine, vzgledne aktivne pa nagradil s šahom, žogo, strojem za sajenje krompirja, plugom, okopalnikom, knjižnico in fizikulturnim orodjem.

Prehodno zastavico je dobil aktiv LMS iz Strnišča kot najvzgladnejši aktiv v okraju. V tri novoustanovljene brigade je vključil 24 mladincev. 31 mladincev obiskuje strokovne tečaje. Ob nedeljah sodeluje šest grup po 12 do 14 mladincev v prostovoljni dežurni službi za iztovarjanje vagonov. Izpolnil je še druge naloge.

Stroj za sajenje krompirja je dobil aktiv LMS obd. zadruga »Osojnik«. S plugom je bil nagradjen aktiv iz Polenšaka, aktiv iz Skorbe pa z okopalnikom. Knjižno nagrado je dobil aktiv vinogradniške obdelovne zadruga Gorca-Dežno. Garnituro šaha in žogo je prejel aktiv iz Mest-

nih obrtnih delavnic, fizikulturno orodje pa aktiv ptujске gimnazije.

Vsi nagradjeni aktivni LMS so vključili v organizacijo tekmovalnega naja po 10—50 mladincev, jih pritegnili v gospodarsko-politični proces, zainteresirali za študij in mobilizirali v lokalne ali večje prostovoljne akcije.

Pohvaljeni so bili aktivni LMS iz Ormoža in Središča, Pletarske zadruga v Ptuj, Kmet.-obdel. zadruga Sobetinci in iz Melioracijske šole v Ptuj.

Knjižne nagrade so bile razdeljene tudi požrtvovalnim predsednikom mladinskih aktivov: Anici Fajfarič iz Gorca-Dežno, Ivanu Galunu iz Skorbe, Jožici Kavčič iz Pletarne v Ptuj, Jožetu Kostanjevcu iz Mestnih obrtnih delavnic v Ptuj, Alojzu Kristoviču iz Strnišča, Janezu Petku iz Polenšaka, Alojzu Rijavcu iz obdel. zadruga »Osojnik« in Ignacu Utrosu iz Melioracijske šole v Ptuj.

Izpolnjevanje predkongresnih obvez predstavlja za aktivne LMS iz ptujskega okraja časten prispevek k pospešenemu tempu graditve socializma v FLRJ.

Dom igre in dela v Ptuj

Jutro za jutro srečujemo na Ljutomerski cesti Planinčevega Milana, Bezjakovo Sonjo, Breznikovega Joškota in druge otroke, ki odhajajo v Dom igre in dela. Včasih se ustavljamo in jih občudujemo, drugič gremo neopazno mimo njih. Previdno hodijo ob robu ceste in varujejo drug drugega. Za visokimi dvoriščnimi vrati na Ljutomerski cesti št. 6, se začne njihov svet in dom.

Mnoge matere še niso vidеле notranjosti dvorišča in doma. Mnogi starši še ne poznajo oblik in vsebine pomoči te ustanove zaposlenim materam in pomoči potrebnim otrokom. Nepoznanje resnice in ciljev. Doma zavaja mnoge ljudi na predsodke, ki so zelo različni.

Del mater, ki so si v življenju pomagale do primernega življenjskega standarda, trdi, da ne bi njihovi otroci v Domu nič pridobili, dočim se matere skromnih razmer zastrupljene s sovražno propagando in prepričanjem, da jim hoče socialistična družba odjuniti otroke. Oboje je popolnoma zgrešeno.

Mamica Bezjakovega Saška in Sonje ni nikdar mislila na to, da bi se otroci v Domu delili med take, ki nekaj pridobijo in druge, ki ne bi ničesar pridobili. Mamice Pajenkovega Vilka, Šnajderjevega Frančka in drugih so se prepričale, da se jim sinčki ne odtujujejo, temveč obratno. Zavedajo se, da se v Domu rešujejo občutka manjvrednosti napram drugim otrokom.

Tako prodira resnica počesaj med starše, ki praktično potrjujejo, da nudi socialistična družba nesebično pomoč otrokom, ki bi morali sicer živeti osamljeni, brez nadzorstva, nege in vzgoje.

Težko je bilo svojčas reševati otroke in mlade ljudi iz nesreč, izkoriščanja, zablod in bolezní. Sedaj ustvarjamo pogoje, da jih pred vsem tem očujemo. Nobeno sredstvo ni predrag za njihovo zavarovanje, kulturni dvig in rešitev iz slabih vplivov preteklosti.

Nad 40 otrok, v starosti od 3 do 7 let prihaja dnevno v svoj skupni Dom na Ljutomerski cesti.

Ko stopica Bezjakova Sonjica po stopnicah pri vhodu, ne more mimo lepih slik, ki so pritrjene na zidu. Taki so pionirski, ki se igrajo na zeleni trati. Risale, izrezale in na zid pritrdile so jih tovarišice Zdenka, Vida in Marija.

Lolca je navdušena za red v umivalnici, oblačilnici in v svojem oddelku. Nevoljna je, če ji Brecljev Binček nagaja ali pomeša copatke. Šnajderjev Franček

EJ — Paradiž. Vaš dopis glede nepravilnosti na avtobusni progi Zavrč—Ptuj smo dali v preveritev. Direkcija SAP-Maribor nam je dala sledeče pojasnilo:

Naš avtobus garažira v Zavrču in odpelje jutraj iz Zavrča preko postaje Borl-most k Sv. Barbari. Sprevodnik ima nalogo, da rezervira vsaj polovico mest za Sv. Barbaro in medpotne postaje. V Sv. Barbari vzame prvenstveno potnikse s potnimi nalogi in le v izrednih slučajih, kadar le-teh ni, vzame tudi posamezne druge potnike, ker bi ne bilo pravilno, da vozi osem kilometrov prazen. Nadaljnji potniki vstopijo pri mostu v Borlu in ko dospe avtobus v Barbaro, je seveda že deloma zaseden. Potnikom, ki čakajo pri Sv. Barbari, se ne more dokazovati in tudi ne pojasniti, da se nahajajo v avtobusu skoraj izključno le potniki s potnimi nalogi in zaradi tega med prvimi takoj zavladajo mnenje, da je avtobus pripeljal samo črnoboriljance.

Večjeje avtobusa ali celo avtobusne prikolice ne moremo dati niti na najbolj frekventirane proge, kakor je n. pr. proga Maribor—Sv. Lenart in je gotovo vsakemu jasno, da je pri nas še veliko pomanjkanje motornih vozil. Naše podjetje se bori vsa tri leta za čim boljše prometne razmere in je tudi že doseglo prav lepe uspehe, kar dokazuje dejstvo, da je bil naš delovni kolektiv že šestkrat odlikovan kot prvi med vsemi transportnimi podjetji. Prav gotovo se bomo tudi v bodoče trudili, da poskušamo odpraviti čim več obsto-

in Pajenkovo Vilko redno obehata svoja skromna sukničja na isto mesto. Širečev Otonček iz II. oddelka je zelo skrben. Narisal in pobarval je sliko srca in jo pritržil na stenčah.

V vseh treh oddelkih sedajo otroci k mizicam in sledijo v dopoldanskih urah vzgojnemu, poučnemu in zabavnemu programu. Čas porabljajo izven tega s polaganjem letvic in z ostalimi razpoložljivimi igračkami. Vedno znova si ogledujejo slike na zidu. Radj poslušajo pravljice. Strogo ločijo junake od strahopetcev, dobre ljudi od hudobnih, tovarišev od sebičnežev. Pripovedke iz narodnoosvobodilne borbe poslušajo ob grobni tišini. Na slikah poznajo tov. Lenina, Stalina, Tita, heroja Lolo Ribarja. Dakija in druge. Pesticma »Vstani mladina« jim prihaja gladko iz grla.

Čas od 8. do 10. ure jim hitro mine. Ob 10. uri južinjajo. Potem se nadaljuje dnevni red. Do obeda se ukvarjajo z ročnim delom. Po obedu ležejo v zakurjeni telovadnici na ležalnike k počitku, ki traja do 3. ure popoldne, nakar je zopet južina. Po tej se poljubno igrajo dokler jih ne odvedejo domov domači ali pa gredo v gručah sami.

Vse osebe v Domu z upravnico tov. Vaudovo na čelu in vsi predmeti v oddelkih z radiom imajo samo en cilj: Pomagati otrokom, da bi se duševno in telesno razvili v odporne, pametne in zdrave mlade delovne ljudi.

Pri malih nalogah in težavah si otroci različno pomagajo. Nekateri preizkušajo svojo spretnost v moči, drugi radi kličejo na pomoč vzgojiteljice ali upravnico. Postopoma se navajajo upoštevati svoje moči in kličejo na pomoč šole, ko gre čez mero njihove duševne in telesne zmogljivosti. Odvajajo se od medsebojnih pritoževanj in sprejemajo na to mesto čut pomoči, sočutja in zavesti, da se razvijajo v otroke socializma.

V svojem dejanju in nehanju so dokaj različni. Nekateri so živahni, veseli in glasni, drugi mirni, tihi in sramežljivi. Mnoge je lahko usmerjati, pri drugih je potrebno mnogo potrpljenja in vzgojne taktike.

In ravno v tem je velika pomoč materam in otrokom pri iskanju in izvajanju pravilne poti vzgoje, ki bo vzbudila in dvignila v otrocih zavest, da je največje bogastvo na zemlji delovno človeštvo in da to lahko živi svobodno in lepo medsebojno življenje na podlagi načel marksizma-leninizma.

ječih nedostatkov. Poleg tega bo tudi proga Ptuj—Zavrč prav pogosto kontrolirana po osehah, katerih šofer in sprevodnik ne poznata, da bomo še obstoječe nerednosti popolnoma odpravili.

Na Vaše ostale dopise še nimamo odgovorov.

Tatvina

V Kmetijski zadrugi v Obrežu, p. Središče ob Dravi, so bili ukradeni industrijski boni Ser. št. A 435252 do št. A 435265 v vrednosti po 1000 din.

S tem preklicujemo veljavnost bonov prednjih števil in serije.

Opozarjamo Kmetijske zadruga in podjetja, ki imajo opravka z industrijskimi boni, naj pazijo na morebitni pojav ukradenih števil.

Vse ugotovitve v zvezi z ukradenimi boni sporočite takoj najbližji postaji NM.

Kmetijska zadruga Obrež p. Središče ob Dravi

Navod lo

Kmetijske zadruga, ki pomagajo razpečevati »Naše delo«, prosimo, naj nam sproti pošiljajo denar za vsako številko.

Šah

Minulo je mesec dni, odkar je otvorila sind. podružnica Okrajnega magazina šahovski turnir, katerega se udeležuje 13 članov. Na turnirju sodeluje pretežno število mladincev.

Po VIII. kolu vodi mladinec Streher Janko pred Pišk Albinom, Repičem, Hercekom itd.

Mladinski aktiv Okrajnega magazina je odigral šahovski dvoboj na 8 deskah proti Melioracijski šoli in zmagalo je moštvo Okrajnega magazina z rezultatom 6:2.

Fizkultura

Tekmovanje

Okrajni telovadni odbor razpisuje za letošnje leto okrajno prvenstvo v orodni telovadbi vseh oddelkov, ki bo v začetku aprila v Ptuj.

Tekmovalo se bo v obveznih vajah, ki jih je razpisala TZS in so izšle v »Poletu«. Tekmovanje bo moštveno in posamezno. Najboljša članska vrsta bo dobila prehodni pokal OTO, najboljši poedinci in poedinke dobe diplome in spominska darila.

Okrajni prvaki imajo pravico tekmovanja na republiškem prvenstvu v Ljubljani.

Tečaj

Zveza športnih iger Slovenije bo organizirala v Ptuj pod vodstvom Telovadnega društva Ptuj od 27. marca do 15. aprila dvakrat tedensko večerne tečaje v košarki.

Tečaj bodo vodili naši najboljši slovenski igralci košarke, ki bodo prihajali na tečaj iz Ljubljane.

Na tečaj opozarjamo vsa telovadna društva v okraju, ki naj pošljejo sposobnega vodnika za to športno panogo. Na tečaju bo veliko pridobil in bo lahko populariziral košarko v svojem društvu.

Prijave

V tekmovalju za fizikulturni znak so bile na zadnjem plenumu Gimnastičnega saveza Jugoslavije vnesene nekatere izpremembe, ki vse tekmovalje poenostavljajo, tudi nekatere težke norme so sedaj olajšane. Uveden je tudi samo en tekmovalni rok, ki traja od 1. januarja enega do 1. januarja prihodnjega leta. V zvezi s temi izpremembami je podaljšan rok za prijavo tekmovalcev letošnjega roka do 1. aprila t. l.

Pozivamo vsa društva, fizikulturne in mladinske aktivne, referente za fizikulturo pri sindikalnih podružnicah in vse, ki se za tekmovalje zanimajo, da zberejo še nove prijave tekmovalcev in jih pošljejo na okrajni telovadni odbor v Ptuj, kjer bodo dobili tudi vsa nadaljnja pojasnila.

Tudi naši pionirji bodo letos prvič tekmovali za svoj pionirski fizikulturni znak. Med našimi najmlajšimi vlada za to tekmovalje veliko zanimanje. Naloga telovadnega in pionirske organizacije ter šolskih vodstev pa bo, ta tekmovalni polet pravilno usmerjati, da bo to tekmovalje tudi res doseglo cilje, zaradi katerih je bilo uvedeno.

Spomladanski cross

Letošnji spomladanski cross bo mobilizator najširših množič delovnega ljudstva v vrste naše mlade fizikulturne organizacije.

Tek skozi prebujajočo se naravo bo uvod v novo sezono. Cross se vrši od 15. marca do 15. aprila.

Naš okraj ima obvezo 5500 tekmovalcev. Cross bodo tekli vsi pionirski oddeli, vsi obvezniki predvojaške vzgoje in vsi člani telovadnih in športnih društev. Potrebno pa je, da se vključijo tudi vsi mladinski aktivni in sindikalne podružnice.

Za organizacijska navodila in strokovno pomoč se obračajte na okrajni telovadni odbor v Ptuj. Tekmujmo, da bo cross v našem okraju letos res množičen in da bomo obvezo, ki je postavljena pred nas, sigurno presegli!

SD Jedinstvo : SD Drava

6:3 (3:1)

V nedeljo, dne 13. marca 1949, se je odigrala povratna prijateljska nogometna tekma med odličnim moštvom iz Čakovca in moštvom iz Ptuj. Tekma se je končala z zaslužno zmago gostov.

Ze v začetku igre se je pokazalo, da so gostje tehnično boljše moštvo in s točnim podajanjem žoge dosežajo lepe uspehe.

Ze v prvih minutah so se znašli in često oblegali vrata domačinov. Tako je z hitrim prodorom doseglo desno krilo prvi gol za SD Jedinstvo. Nekaj minut nato sledi izenačenje. Igra je postajala vedno bolj živa in že zopet pridejo po lepi kombinaciji v vodstvo gostje. Do konca polčasa še gostje povišajo rezultat na 3:1. Drugi polčas so bili gostje v absolutni premoči in tik pred koncem igre vodili z rezultatom 6:1. Proti koncu polčasa so se Ptujčani znašli in znažali rezultat na 6:3. Pri SD Dravi je bila slabo razpoložena obramba v vrtarjem na čelu.

Gole za SD Dravo so dali: Repič Janko, Selinšek Vinko in Samec Danilo. Pri SD Jedinstvu je bil odlični napad.

Sodil je pred rekordnim številom 1500 gledalcev Herman iz Maribora. P. A.

Neplačane izostanke nam takoj nakažite na ček. račun pri Narodni banki v Ptuj št. 643-90603-3.

Zahtevajte čekovne položnice. Poštno pristojbino si odračunajte od nakazanega zneska.